

Põhja pool lahte

J LAURAND

4.

Viiimasel ajal on hakanud ruhtakalt kasvama Soome majanduse ühe tala — puu- ja paberitööstuse toodang. See on saanud ka mõningaid vastuhääli, sest raiet kipub ületama metsa juurdekasvu. Või siis erakapital on huvitatud sellest, peasi et kasumit tuleb. Ka puidu hinnad on maailmaturul kasvanud. Ja muugi on üheks tähtsamaks puidu väljaveosadamaks Kotka. Linnaisad reageerisid sellele küllalt kiiresti. Sadamat laiendatakse järsult. Tulevad uued, mitmesaja meetri pikkused kaid.

Ohtul äratasid tähelepanu tänavaturkadel vaikselt istuvad noorukitesalgad. Ega nad kedagi seganud. Lihtsalt istusid kuidagi rihitult ja mõttetult. Osast istutest ei saanud töömeeli aru, kas oli poiss või tüdruk. Mõned noorukid aga kihutasid sihitult papade autodega mööda tänavaid ja tegid üheksakümnekraadiseid poognaid. Isad aga puhkasid sõmal ajal välja järgmiseks pingeliseks töönädalaks.

«Mis see siis tähendab?» pärisin ühelt juhuslikult tänavatutavalt. Otse tajusin, et tal oli punlik. «Selles eas meil juhtub»

Kuid see läheb üle. Siis selgub, saab tast inimene või mitte.» Ent järgmised sõnad panid juba rohkem mõtlema.

«Noorte hulgas kipub ükskõiksus maad võtma. Kuidagi passiivselt suhtub osa noori ühiskonda.» Mis veel hullem: levib narkootikumide ja alkoholi pruukimine. Mõneti on aidanud kaasa ka nn. õllereform. Õllefabrikantidel algas õitseage. Baaris võivad ettevõtjad ise hinda rihtida. Tuleks ainult rohkem külastajaid. Nüüd müüakse keskmise kangusega kesvamärjukest ka baarides ja kauplustes (eelnevatel aastatel üksnes erikauplustes). Varem juhtus nii, et näiteks põhjapäärikondades tuli saunaõllekese järele sõita mitmesaja kilomeetri kaugusele.

Visa ja jonnit täis on Soome loodus. Vaatad, et kaljupragude vahel pole nagu kohtagi, kus puud võiksid kasvada. Aga ometi on nad trüginud oma käharpesid nii uhkelt välja. Ja järve-

silmi on ka nii, et hoiat ja keela — üks saab alles lõppeda, kui teine juba algab.

Soome põllumehe elule ei saanud õieti pilku heita. Ent ühteist torkas mööda sõiteski silma. Harjumatuena tunduvad pisikesed põllustilud. Tükkike ot-
ra, rukist, kartulit jm. Siin, Lõuna-Soomes on olnud küll neid kevadeid, millal talumehe mõtted on muret täis. Kui poole meetri paksune lumevaip juhtub katma veel aprilli lõpul kaljupealset pinda ja siis äkki sulaks läheb, teadagi, mis siis juhtub.

Pärast sõda kasvas talude arv. Linnades polnud kerge tööd leida. Uued talud tekkisid vänamekodu baasil. Või siis tehti uudismaad juurde. Nüüd aga lähevad noored rohkem linna. Talu pärilikkuse kohaselt vanem poeg. Teistel tuleb mujale rännata. Käs kus tööd leiab. Tütarlapsed rohkem teenindussfääris. Muide — võrdse töö korral makstakse naistele paarikümend protsenti vähem meestõelise palgast.

(Järgneb)

Jean Sibeliuse mälestusmärk
Helsingis. A. KRIISI foto

